

GRUPPO IRE
Historia intima
del paese

Adaptar-se als nous temps

En la revista *Lletres Valencianes* hem volgut repassar els vint-i-cinc anys de treball i esforç d'una llibreria valenciana especialitzada en psicologia i pedagogia. Nau Llibres és un exemple de constant lluita i superació; d'adaptació i canvi davant els temps i els nous reptes del mercat i de les tecnologies.

Concha Roncal

En números anteriors de la revista *Lletres Valencianes* hem parlat de diferents tipus de llibreries, unes especialitzades en còmic, altres en textos jurídics i altres en llibres de viatges, per posar solament alguns exemples. En el recorregut, però, no hi podia faltar la llibreria Nau Llibres. Perquè Nau Llibres, que és també un segell editorial, acaba de complir enguany el seu primer quart de segle. Al capdavant del projecte està Concha Roncal, que, amablement, ens relata els seus orígens: «La idea del nostre projecte va sorgir d'un grup de quinze d'amics, entre mestres i estudiosos de la pedagogia, que un dia decidiren crear la llibreria amb un capital de cent-quaranta mil de les antigues pessetes.» I és així com es va constituir un espai diferent dedicat al món de les humanitats, en concret al camp de la psicologia i la pedagogia; poste-

riorment el projecte es va ampliar a uns altres àmbits com la filosofia o la filologia, fins que es va constituir una editorial per editar també llibres d'estes matèries que més tard s'ha completat amb l'edició de llibres de text o de guies didàctiques sobre cinema. «En un principi –afirma Concha Roncal–, tot va començar com una necessitat immediata, és a dir, quasi com un servei dirigit exclusivament al món universitari. A causa de la manca de manuals específics per a l'estudi de les diferents assignatures, nosaltres ens encarregàvem de publicar-los en l'editorial i després també de vendre'ls en la llibreria.»

I, a poc a poc, Nau Llibres va passar de ser un projecte a ser una realitat. Però en l'any 1997 és produïx un punt d'inflexió especialment delicat en la trajectòria tant de la llibreria com de l'editorial. La causa és la malaltia i posterior mort de Leopoldo Navarro, un dels directors de l'empresa i marit de Concha Roncal, i la jubilació del seu gerent. Els dos fets deixen Nau Llibres a la deriva. Concha Roncal és troba en una difícil situació: ha de decidir entre abandonar *la Nau* o continuar endavant amb el projecte que havia heretat: «Al començament em vaig sentir molt reticent a fer-me càrrec de l'empresa. El meu marit havia portat sempre tots els assumptes. Jo no en tenia ni idea de com funcionava el negoci de llibreria, i, a més a més, què en sabia jo, de psicologia i de pedagogia, si jo era professora de matemàtiques? Quan jo hi vaig entrar –em sap greu reconèixer-ho– la llibreria semblava la cova d'Alí Babà: devolucions, albarans i comandes s'acumulaven pertot arreu. Açò, per no parlar del desastre en la gestió i la balança

de pagaments. Més que dirigir l'empresa els primers mesos, em vaig dedicar a sanejar-ne les finances i endreçar el local. Després, aprofitant una xicoteta herència familiar, traslladàrem la impremta a uns magatzems de Benimaclet, tal com Leopoldo havia previst, i reformàrem la llibreria per donar-hi un aspecte més modern i alegre. Malauradament, al cap de dos anys haguérem de posar el cadenat, perquè no podien competir, sobretot en preus. La resta de l'empresa continuà funcionant fins a hui.» I així és com Concha Roncal, que sempre actua amb una gran determinació i sentint comú, ha fet possible que l'empresa arribe al seu vint-i-cinqué aniversari.

Informatització de la llibreria

En els darrers anys les llibreries menudes han patit molts entrebancs, però malgrat tot, algunes encara continuen funcionant. Han hagut de competir, i continuen fent-ho, amb l'intrusisme ferotge de les grans superfícies, a força d'inventar noves formes d'aproximar-se al seu públic, sent competitius, oferint un grau d'especialització major. Situacions totes elles que les han deixades en una posició molt delicada i que també els ha suposat una important recessió en vendes, una situació, en la majoria dels casos, insostenible per a unes economies *dèbils*. Nau Llibres no n'ha estat una excepció, però, afortunadament, ha sabut anar capejant el temporal i ho ha fet a força de tindre una visió conjunta que l'ha feta encarar millor el futur. Entre altres coses, ha sabut adaptar-se a les noves tecnologies i apostar sempre per

la modernització «potser nosaltres fórem una de les primeres llibreries de la ciutat informatitzades. Fins aleshores, tots els registres d'entrades, així com les devolucions, es feien de forma manual. La introducció del programa Vitex, de la casa Verial, ens va permetre agilitar tota la gestió, estalviar despeses i també temps; ens va permetre, en una paraula, ser més competitius.»

Semblava que a partir d'ací acabarien les vicissituds, però no va ser així. Els temps canvien d'una forma vertiginosa. La democratització d'Internet i l'augment de les compres virtuals ha desplaçat substancialment els canals tradicionals dels llibres. De nou urgia una transformació i una adaptació als nous temps. Per això, Nau Llibres havia d'iniciar un nou camí: «Fa uns anys advertírem un descens progressiu del públic en la nostra llibreria. Ja són molts els professors que et fan les comandes per correu electrònic o simplement contacten amb la nostra pàgina

Potser nosaltres fórem una de les primeres llibreries de la ciutat informatitzades. La introducció del programa Vitex, de la casa Verial, ens va permetre ser més competitius.

web (<www.naullibres.com>). Açò ens ha obligat a reflexionar i, en conseqüència, a adaptar-nos a les normes del mercat. Seríem ingenus si férem la vista grossa, com si no passara res. Per afrontar els nous temps, Nau Llibres ha esdevingut un espai a mitjan camí entre una llibreria convencional, on el client pot visitar-nos físicament, i una gran llibreria virtual en xarxa. Nosaltres ens hem

convertit en una llibreria intermediària. Assesorem el client i gestionem la recerca especialitzada mitjançant les nostres bases de dades i els nostres distribuïdors. Si algun client ens demana un títol de qualsevol tema o editorial, nosaltres ens encarreguem de la recerca i l'aconseguim en un parell de dies.» A tenor de tot això, la pregunta és evident: el següent pas de la llibreria Nau és virtualitzar-la i dissenyar una gran pàgina web on centralitzar totes les comandes? La resposta de Concha Rocal és ràpida i contundent: «No...! Això no és el que volem perquè, d'alguna manera, seria com traïr l'esperit del fundadors. Nosaltres sempre hem apostat, i continuem fent-ho, per un tracte personalitzat del client, que al cap i a la fi, és la nostra basa a l'hora de competir amb les grans superfícies. A més a més, això ens desbordaria econòmicament, ens exigiria una gran inversió en infraestructures, i nosaltres som una empresa xicoteta.»

El temps passa i amb ell canvien també les necessitats. Hem passat de publicar els apunts dels professors a especialitzar-nos en editar llibres de text per a l'ESO i, sobretot, per a la formació dels docents.

El projecte editorial

Nau Llibres és també un segell editorial que ha publicat, dins de la seua llarga trajectòria, al voltant d'un miler de títols. Actualment, manté en catàleg una oferta de cent setanta llibres, ordenats en diferents seccions; de les quals destaquen pel nombre de títols les que tracten la psicologia, la pedagogia, els llibres de text (amb els quals més d'un haurà estudiat) i finalment una interessantíssima sèrie de guies de cinema que ha publicat quaranta monografies de les pel·lícules més emblemàtiques del seté art. El projecte de l'editorial es diversifica: «El temps passa i amb ell van canviant també les necessitats. Hem passat de publicar els apunts dels professors a especialitzar-nos en editar llibres de text per a l'ESO i, sobretot, per a la formació dels docents. Això, crec que ha estat la clau per a la consolidació de la nostra editorial. Volem modernitzar-nos, ser competitius i publicar llibres de qualitat, llibres de consulta general exportables a qualsevol universitat del món. Si reforcem i anem consolidant la nostra proposta, s'afavorirà l'obertura dels nostres llibres a altres professionals que necessiten trobar informació o consultar algun manual específic. Això ens beneficiarà i podrem ampliar encara més el nostre ventall.»

Però a banda de la professionalitat, sempre necessària per a qualsevol empresa, també cal comptar amb el treball i l'esforç personal, que en el cas de les llibreries menudes, com és el cas de Nau Llibres, és fonamental. Un treball rigorós que ha de ser necessàriament constant i eficaç, no sols per portar endavant una bona gestió econòmica, sinó també de cara a l'atenció i la fidelització del client que, a la fi, és la clau per al manteniment d'una empresa.

De Concha Roncal en sorprenen moltes coses, però sobretot cal destacar la seua determinació, la força i la claredat amb la qual enfronta les dificultats, la gran capacitat d'aprenentatge i, especialment, la seua manera d'escoltar a tots els que ella considera que tenen alguna cosa a dir i que ella encara no sap. Perquè superar cada dia les situacions que es presenten als llibreters i als editors és, sens dubte, una tasca complicada i que requereix una gran dosi de intel·ligència i molta paciència. També sorprén com una persona completament aliena al món dels llibres (ara ja no ho és tant) estiga al front d'un projecte així. Concha Roncal tranquil·lament –com en ella es habitual–, ens diu «Si t'he de ser sincera, tot o gran part ha estat accidental. La prematura mort del meu marit, la falta d'algú que es fera càrrec de l'empresa, quasi m'obligaren ha involucrar-me sense saber on em ficava. Els darrers deu anys han estat un aprenentatge continu a força d'encerts i d'errades. En aquest tipus de negoci, no hi ha una separació entre vida personal i professional. És absorbent. No tens horaris fixos; moltes voltes has de renunciar al teu sou, perquè no dóna per a més; o inclús en alguns casos, com el meu, has d'hipotecar part de la teua vida. Més que un treball o un negoci, el considere una aventura fascinant, un treball dur, però summament gratificant, a pesar que he sortejat molts obstacles, i que fins i tot en alguna ocasió se m'ha passat pel cap de llancar-lo tot per la borda. Per altra banda, el mèrit i la responsabilitat no sols ha estat meua. Jo tan sols he représ un projecte editorial que ja altres van encetar. He intentat corregir les mancances, modernitzar el servei, perquè el dia de demà els meus fills puguen continuar, si ells volen, en allò que jo considere un meravellós treball.»

En l'any 1997 és produïx un punt d'inflexió especialment delicat en la trajectòria tant de la llibreria com de l'editorial, però afortunadament Nau Llibres va saber superar els entrebancs.

Perspectives de futur

Quan tan sols falten dos anys per a jubilar-se com a docent, Concha Roncal ja pensa a dedicar-se de ple al negoci com a llibretera i editora, un ofici que l'apassiona, «A banda de la gestió de la llibreria i de l'editorial, és fonamental la projecció i la promoció dels nostres llibres. I això significa assistir a les principals fires internacionals, congressos, seminaris i cursos. Afortunadament el meu treball en l'administració em permet certa flexibilitat de temps i certa disponibilitat per a viatjar. De moment, ja hem aconseguit alguns contractes en el mercat de Mèxic. Un dels nostres projectes és intentar expandir-nos a uns altres mercats hispanoamericans i consolidar la nostra presència en la majoria de fires locals i en la de la resta de l'Estat com la de Liber a Madrid, o a Barcelona.»

I per acabar, li preguntem per la seua visió del mercat editorial i del futur del llibre. Concha Roncal es pronuncia moderadament optimista, alhora que puntualitza: «Crec que Espanya encara no està preparada per als canvis que vol impulsar Europa. Si volem aconseguir estar en la mitjana comunitària i no quedar-nos endarrerits, haurem de posar-nos les piles: millorar la dotació de biblioteques públiques i escolars i augmentar els recursos generals. Cadascú sobreviu com pot. Moltes llibreries de barri o de poble ho fan amb el beneficis de la papereria i dels articles de regal. Nosaltres hem aconseguit mantenir-nos gràcies amb els ingressos provinents de

Al començament em vaig sentir molt reticent de fer-me càrrec de l'empresa. Més que dirigir l'empresa, els primers mesos em vaig dedicar a sanejar-ne les finances i endreçar el local.

l'editorial i, sobretot, perquè l'empresa té la sort de comptar amb un equip humà extraordinari, Lourdes, Nerina i Pablo. Uns treballadors que, amb un sou més ben escàs, realitzen cada dia el seu treball amb generositat i dedicació, un equip perfectament integrat i identificat amb el projecte. Si no fóra per açò, nosaltres, i moltes altres, ja faria temps que hauríem plegat».

J. Ricart

